

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 4 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

*Tilrådning fra Utenriksdepartementet 12. oktober 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok 13. juli 2012 å endre EØS-avtalens protokoll 31 ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 911/2010 av 22. september 2010 om Det europeiske jordobservasjonsprogrammet (*Global Monitoring for Environment and Security* - GMES) og dets innledende driftsfase.

GMES er Europas store jordobservasjonsprogram for miljøovervåking, klimaovervåking og samfunnssikkerhet. Innlemmelsen av denne rettsakten i EØS-avtalen innebærer at Norge slutter seg til programmets innledende driftsfase, som varer fra 2011 til 2013.

Norge har vært med på utviklingen av GMES gjennom deltakelse i ESA og EUs rammeprogrammer for forskning og utvikling. Fra og med den innledende driftsfasen er GMES etablert som et eget EU-program. Det er i forhandlinger mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge oppnådd enighet om å benytte EØS-avtalens regler om pro-

gramsamarbeid som grunnlag for norsk deltakelse i den innledende driftsfasen av GMES. Deltakelsen er basert på de samme prinsippene som ble lagt til grunn for Norges deltakelse i det europeiske satellittnavigasjonsprogrammet Galileo i 2009. Liechtenstein velger å stå utenfor GMES, mens Islands deltakelse inntil videre er på vent.

EØS-avtalens geografiske virkeområde omfatter ikke Svalbard. Etablering og bruk av GMES-infrastruktur utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde vil kreve særskilt norsk beslutning og eventuelt avtaleregulering med EU.

Siden gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning vil ha budsjettmessige konsekvenser, er Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nødvendig i samsvar med Grunnlovens § 26 annet ledd.

EØS-komiteens beslutning, samt Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 911/2010 i uoffisiell norsk oversettelse, følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Generelt om GMES

Satellittbasert jordobservasjon har gjennom flere tiår fått en stadig økende betydning for forskning, myndighetsutøvelse og næringsvirksomhet. Satellitter skutt opp av ulike stater og internasjonale organisasjoner har gitt store bidrag til forståelsen av fenomener som vær, klima og havstrømmer. De har også blitt viktige verktøy for operativ overvåking av blant annet avskoging, snø og isdekke, ras og skred, ulovlig fiske, oljesøl og skipsfart. Særlig i nordområdene, der det finnes få andre muligheter for overvåking, har jordobservasjonssatellitter blitt et svært viktig verktøy for å ivareta myndighetsoppgaver.

Gjennom det såkalte Baveno-manifestet tok Europakommisjonen i 1998 til orde for å starte opp et felleseuropeisk initiativ for jordobservasjon. Bakgrunnen for dette var et stadig økende behov for informasjon om miljø og klima i kjølvannet av signeringen av internasjonale utslippsavtaler på 1980- og 90-tallet. Manifestet ble fulgt opp i år 2000 med etablering av et partnerskap for utvikling av GMES, mellom Europakommisjonen, ESA og EUs og ESAs medlemsland. Innenfor rammeverket av dette partnerskapet finansierte ESA og EUs 7. rammeprogram utviklingen av teknologi som skulle legge grunnlaget for etableringen av et operativt, europeisk jordobservasjonssystem. Norge deltok i disse utviklingsaktivitetene gjennom medlemskap i ESA og deltakelse i EUs 7. rammeprogram.

I 2010 hadde utviklingen av GMES nådd et modenhetsnivå der det var mulig å starte opp et innledende operativt program. På bakgrunn av dette vedtok EU 22. september 2010 å etablere den innledende driftsfasen av et slikt program. Fasen har varighet fra 2011 til 2013 og skal legge grunnlaget for etableringen av et fullskala operativt program fra og med 2014. Organisering og finansieringsmodell for GMES etter 2013 er fortsatt under utforming i EUs institusjoner.

Formålet med GMES er å skaffe til veie jordobservasjonsdata fra satellitter, hav- og luftbårne sensorer og bakkebaserte målestasjoner og å drifte systemer som tilrettelegger disse dataene for ulike brukere. GMES er et av hovedområdene for samarbeid mellom EU og ESA og utgjør sammen med satellittnavigasjonsprogrammet Galileo hovedpilaren i EUs rompolitikk. Programmet er på sikt tenkt å være Europas bidrag til den globale jordobservasjonstjenesten Global Earth Observation Systems of Systems (GEOSS). GEOSS vil integrere data fra ulike regionale jord-

observasjonstjenester i en felles plattform og tilrettelegge informasjonen for ulike brukere. Målet er å utvikle en global, felles infrastruktur for løpende oppdatert informasjon til bruk innenfor blant annet miljøforvaltning og katastrofehandtering.

GMES vil representere en ny fase innen jordovervåking fra satellitt. Mens man hittil har brukt enkeltstående forskningssatellitter med begrenset levetid, blir GMES et *operativt* system, som garanterer kontinuerlig dekning gjennom oppskyting av erstatningssatellitter, etter hvert som gamle satellitter fases ut. Dette er særlig viktig for forståelsen av miljø- og klimaendringer, som er avhengig av sammenliknbare målinger gjennomført over et langt tidsrom. GMES innebærer at Europa i 2015 kommer til å ha verdens mest avanserte flåte av miljøsatellitter og et svært godt utbygget vær-satellittsystem.

3 Nærmere om innholdet i forordningen

Forordningen etablerer den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet GMES, med varighet fra 2011 til 2013, og regulerer organisering og drift. Forordningen inneholder regler for gjennomføringen av programmet, herunder hvilke tjenester som skal utvikles innenfor programmet, programmets styringsstruktur, retningslinjer for å få finansiering og støtte fra programmet, føringer for data- og informasjonspolitikken og regler for tredjelanddeltaelse.

Artikkel 2 i forordningen angir virkeområdet for GMES-programmet. Programmet skal bygge på forskning i Det sjuende rammeprogrammet for forskning og teknologisk utvikling, samt Den europeiske romorganisasjonen ESAs utviklingsprogram for GMES.

Programmet vil bestå av tre hoveddeler: En tjenestedel, en bakkebasert infrastrukturdel og en rombasert infrastrukturdel.

Tjenestedelen vil ha følgende tematiske hovedinndeling:

- *Marine miljøer*: Overvåking av skipstrafikk og styrking av sjøsikkerheten, registrering av oljesøl, overvåking av havmiljø, isutbredelse og værvarsling.
- *Landmiljøer*: Overvåking av ferskvannstilgang, jordbruk og matsikkerhet, areal- og vegetasjonsendringer, skogovervåking, jordkvalitet, byplanlegging og naturvern.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

- *Atmosfæriske tjenester:* Overvåking av luftkvalitet, langtransportert forurensning, ozon, ultrafiolett stråling og klimagasser.
- *Krisesituasjoner:* Tjenester til støtte for håndtering av natur- og menneskeskapt katastrofer som flom, skogbrann, jordskjelv og flyktningestrømmer.
- *Samfunnssikkerhet:* Støtte til grensekontroll, maritim overvåking og beskyttelse mot terrorisme og internasjonal kriminalitet.

Den bakkebaserte infrastrukturdelen vil bestå av landbasert, havbasert og luftbåren infrastruktur som skal støtte opp under GMES' tjenester.

Den rombaserte infrastrukturdelen vil bestå av satellitter som skal støtte opp under GMES' tjenester.

Artikkel 3 i forordningen definerer hvilke aktiviteter som skal finne sted innenfor den innledende driftsfasen av GMES. Det spesifiseres at det kan gjennomføres operasjonelle aktiviteter knyttet til programmets tjenestedel, til utviklingen av bakkebasert og rombasert infrastruktur, til tiltak for å utvikle brukergruppens kapasitet til å nyttiggjøre GMES' tjenester og til å etablere data-tilgang.

Artikkel 4 spesifiserer organiseringen av GMES-programmet. Kommisjonen gis det overordnede ansvaret for å samordne programmet med relatert virksomhet på nasjonalt, unions- og internasjonalt plan, blant annet gjennom en rådgivende komité. GMES defineres som et brukerdrevet program og Kommisjonen gis ansvar for å sikre at programmet tjenester samsvarer med brukernes behov. Den tekniske samordningen og gjennomføringen av romkomponenten i GMES skal delegeres til ESA, ved behov med støtte fra Den europeiske organisasjon for utnyttning av meteorologiske satellitter (EUMETSAT).

Artikkel 5 foreskriver at Kommisjonen skal sørge for at det råder effektiv konkurranse på tilbydersiden av tjenester til GMES-programmet og at små- og mellomstore bedrifter involveres så langt det er mulig. Eksisterende kapasiteter for innsamling og distribusjon skal utnyttes i den grad det er mulig, slik at det unngås duplisering av kapasiteter. Det skal etableres prosedyrer som sikrer dataenes integritet.

Artikkel 6 foreskriver at finansiering gjennom GMES-programmet kan gis i form av delegeringsavtale, tilskudd eller avtaler om offentlige innkjøp, og at det skal sikres virkelig konkurranse, åpenhet og likebehandling.

Artikkel 7 regulerer vilkårene for tredjelands deltakelse i den innledende driftsfasen av GMES.

Det spesifiseres at EØS-landenes eventuelle deltakelse vil reguleres av reglene som fastsettes i EØS-avtalen.

Artikkel 8 fastsetter EUs budsjett for den innledende driftsfasen av GMES. Budsjettet fastsettes til 107 millioner euro og skal finansieres innenfor EUs flerårige finansielle rammeverk. Også tredjeland og internasjonale organisasjoner kan gis anledning til å yte finansiering til den innledende driftsfasen.

Artikkel 9, 10, 11 12 og 13 fastsetter GMES-programmets informasjons- og datapolitikk og regulerer Kommisjonens forvaltning av denne. Målene for denne politikken er å fremme bruk og spredning av GMES-informasjon og -data, så langt som mulig å sikre full og åpen tilgang til informasjon, å styrke jordobservasjonsmarkedene i Europa og å støtte europeiske forsknings-, teknologi- og innovasjonsmiljøer.

Artikkel 14 og 15 regulerer Kommisjonens implementering av den innledende driftsfasen, herunder kriterier for evaluering.

Artikkel 16 fastsetter rammeverket for GMES' styrende organer, nærmere bestemt GMES-komiteen, GMES' sikkerhetsorgan og GMES brukerforum.

4 Beslutning i EØS-komiteen

EØS-komiteen vedtok 13. juli 2012 endringer i EØS-avtalen protokoll 31, som gjør at den innledende driftsfasen av GMES innlemmes i EØS-avtalen.

I innledningen til beslutningen er det vist til betydningen av GMES for bærekraftig forvaltning av Nord-Europa og Arktis, samt til Norges deltakelse i utviklingen av GMES innenfor EUs 7. rammeprogram og Den europeiske romorganisasjonen ESA.

Artikkel 1 fastslår at Norge skal delta fullt ut, uten stemmerett, i GMES' styrende organer, i tråd med gjeldende prinsipper for EØS/EFTA-statenes deltakelse i tilsvarende EU-organer. Norges økonomiske bidrag beregnes etter den ordinære EØS-bidragsskikkelen.

Artikkel 2 fastslår at beslutningen trer i kraft dagen etter at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 og at beslutningen får anvendelse fra 1. januar 2012.

Artikkel 3 fastslår at beslutningen skal kunnngjøres i EØS-avdelingen av, og EØS-tillegget til, "Den europeiske unions tidende".

Liechtenstein er ikke part i EØS-komiteens beslutning og skal ikke delta i GMES. Islands del-

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

takelse er suspendert inntil EØS-komiteen treffer ny beslutning.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser og gjennomføring i norsk rett

EØS/EFTA-statenes finansielle bidrag til den innledende driftsfasen av GMES bestemmes i henhold til EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a. Bidraget reflekterer den relative andelen hver stats BNP utgjør i forhold til EU-statenes samlede BNP. Den totale kostnaden ved Norges deltakelse i den innledende driftsfasen av GMES er anslått til 29 mill. kroner.

Det har blitt avklart med EU at hele det norske bidraget utbetales i 2013. Finansieringen av Norges deltakelse er fremmet som en del av den ordinære budsjettbehandlingen for 2013. Utgiftene vil bli dekket over Nærings- og handelsdepartementets budsjett. Norge får delta i GMES' styrende organer allerede i 2012.

Norsk Romsenter er sekretariat for oppfølgingen av Norges deltakelse. Nødvendig koordinering mellom berørte departementer ivaretas gjennom et interdepartementalt koordineringsutvalg under ledelse av Nærings- og handelsdepartementet.

Gjennomføringen av forordningen medfører ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

6 Vurdering

GMES vil gi vesentlig økt kapasitet innenfor havovervåking, overvåking av arealbruk og rasfare, overvåking av atmosfæren, samt overvåking av klimaendringer og forurensning i luft, til havs og på land. Dette gir et viktig underlag for arbeid med sikkerhet og beredskapsstyring, suverenitetshevdelse og miljø- og klimapolitikk.

Norge har bidratt til utviklingen av GMES gjennom deltakelse i EUs syvende rammeprogram for forskning og teknologi og som medlem av Den europeiske romorganisasjonen ESA. Deltakelse i den innledende driftsfasen av GMES vil

gi Norge innflytelse over utformingen av programmet, slik at det i størst mulig grad dekker våre spesielle behov blant annet i nordområdene. Deltakelse vil videre sikre norsk industri like konkurransevilkår for leveranser til programmet og være et solidarisk norsk bidrag til oppbyggingen av global jordobservasjonskapasitet.

Geografisk beliggenhet, våre særlige behov i nordområdene og store havområder, gjør at Norge er én av de nasjonene som vil ha størst utbytte av de data og tjenester som GMES vil tilby. GMES vil bli en viktig datakilde for nasjonale satsinger som Barents Watch, og representerer et fremtidsrettet virkemiddel i regjeringens nordområdepolitikk. Data fra GMES vil ha stor betydning for blant annet klima- og miljøforskning, havovervåking, skredovervåking og værvarsling. Innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen vil åpne muligheten for at infrastruktur knyttet til GMES kan lokaliseres på fastlands-Norge, Jan Mayen, Svalbard eller i Antarktis, men innebærer ingen forpliktelse for Norge til å godta etableringen av slik infrastruktur. Etablering og bruk av GMES-infrastruktur utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde vil måtte kreve særskilt norsk beslutning og eventuell avtaleregulering med EU.

Nærings- og handelsdepartementet tilrår godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 911/2010 av 22. september 2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES). Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES).

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES), i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES).

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "EØS-avtalen", særlig artikkel 86 og 98, og

på følgende bakgrunn:

- 1) EØS-avtalens protokoll 31 er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 122/2012 av 15. juni 2012¹.
- 2) Et omfattende jordovervåkningssystem er av avgjørende betydning for en bærekraftig forvaltning av Nord-Europa og Arktis.
- 3) Norge har bidratt til utviklingen av det europeiske jordovervåkingsprogrammet (GMES), både innenfor Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007–2013) og som medlem av Den europeiske romorganisasjon.
- 4) Samarbeidet mellom partene i EØS-avtalen bør utvides til å omfatte europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 911/2010 av 22. september 2010 om det europeiske jordovervåkingsprogrammet (GMES) og dets første driftsfase (2011–2013)².
- 5) EØS-avtalens protokoll 31 bør derfor endres for å gjøre et slikt utvidet samarbeid mulig fra 1. januar 2012 –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I EØS-avtalens protokoll 31 artikkel 1 gjøres følgende endringer:

1. Teksten i nr. 6 skal lyde:

"Vurdering av og større endringer i virksomhet innenfor Unionens rammeprogram-

mer for virksomhet på området forskning og teknologisk utvikling som nevnt i nr. 5, 8a, 8c, 9 og 10, skal være underlagt framgangsmåten fastsatt i EØS-avtalens artikkel 79 nr. 3."

2. Etter nr. 8b skal nytt nr. 8c lyde:

"8c.

  - a) EFTA-statene skal fra 1. januar 2012 delta i den virksomheten som kan følge av følgende unionsrettsakt:
    - **32010 R 0911:** europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 911/2010 av 22. september 2010 om det europeiske jordovervåkingsprogrammet (GMES) og dets første driftsfase (2011–2013) (EUT L 276 av 20.10.2010, s. 1).
  - b) EFTA-statene skal bidra økonomisk til virksomheten nevnt i bokstav a) i samsvar med EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a) og protokoll 32.
  - c) EFTA-statene skal delta fullt ut, uten stemmerett, i alle unionskomiteer som bistår Europakommisjonen i forvaltningen, utviklingen og gjennomføringen av virksomheten nevnt i bokstav a), det vil si GMES-komiteen, Sikkerhetsorganet og brukerforumet.
  - d) Dette nummer får ikke anvendelse for Liechtenstein.
  - e) Med henblikk på Island skal dette nummer midlertidig oppheves inntil EØS-komiteen treffer annen beslutning."

Artikkel 2

Denne beslutning trer i kraft dagen etter at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1³.

Den får anvendelse fra 1. januar 2012.

¹ Ennå ikke kunngjort.

² EUT L 276 av 20.10.2010, s. 1.

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

Utferdiget i Brussel, 13. juli 2012.

Artikkel 3

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

For EØS-komiteen
Atle Leikvoll
Formann

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 911/2010 av 22. september 2010 om det europeiske jordovervåkingsprogrammet (GMES) og dets første driftsfase (2011–2013)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 189, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen, under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹, etter samråd med Regionkomiteen, etter den ordinære regelverksprosessen² og ut fra følgende betraktninger:

- 1) På sitt møte 15. og 16. juni 2001 i Gøteborg vedtok Det europeiske råd en strategi for bærekraftig utvikling for at den økonomiske politikken, sosialpolitikken og miljøpolitikken skal forsterke hverandre og innførte en miljødimensjon i Lisboaprosessen.
- 2) I sin resolusjon av 21. mai 2007 om den europeiske rompolitikk³, som ble vedtatt på det fjerde felles og samtidige møtet mellom Rådet for Den europeiske union og Rådet for Den europeiske romorganisasjon på ministerplan, opprettet i henhold til artikkel 8 nr. 1 i rammeavtalen mellom Det europeiske fellesskap og Den europeiske romorganisasjon⁴ (heretter kalt «Rområdet»), anerkjente Rådet romvirksomhetens nåværende og framtidige bidrag til Lisboastrategien for vekst og sysselsetting gjennom å stille teknologi og tjenester til rådighet for det framvoksende europeiske kunnskaps-samfunnet og bidra til utjevning i Europa, og understreket at rommet utgjør en viktig del av den europeiske strategi for en bærekraftig utvikling.
- 3) I resolusjonen «Videreutvikling av den europeiske rompolitikk»⁵ av 26. september 2008,

som ble vedtatt på det femte felles samtidige møtet i Rområdet, understreket Rådet at det er behov for å utvikle egnede EU-virkemidler og finansieringsordninger, idet det tas hensyn til romsektorens særtrekk, behovet for å styrke dens overordnede konkurranseevne og industriens konkurranseevne og behovet for en balansert næringsstruktur, og for å gi mulighet for passende langsiktige EU-investeringer i romforskningsvirksomhet og for drift av bæredyktige anvendelser til nytte for Unionen og dens borgere, særlig ved å undersøke alle følger av politikk knyttet til rommet innenfor rammen av neste finansielle overslag.

- 4) I sin resolusjon av 20. november 2008 om den europeiske rompolitikk: «Europa og rommet»⁶ understreket Europaparlamentet at det er nødvendig å finne egnede EU-virkemidler og finansieringsordninger for den europeiske rompolitikk, som tillegg til bevilgningene fra Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007-2013) (heretter kalt «Det sjuende rammeprogram»), slik at de ulike markedsdeltakerne kan planlegge sine tiltak på mellomlang og lang sikt, og at det i neste finansielle ramme bør tas hensyn til egnede EU-virkemidler og finansieringsordninger som gir mulighet for å foreta langsiktige EU-investeringer i romforskningsvirksomhet og for drift av bæredyktige rombaserte applikasjoner til nytte for Unionen og dens borgere.
- 5) Verdensomspennende miljø- og sikkerhetsovervåking (GMES) er et jordovervåkingsinitiativ som ledes av Unionen og gjennomføres i partnerskap med medlemsstatene og Den europeiske romorganisasjon (ESA). Hovedmålet er under EU-kontroll å tilby informa-

¹ Uttalelse avgitt 20. januar 2010 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

² Europaparlamentets holdning av 16. juni 2010 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 13. september 2010.

³ EUT C 136 av 20.6.2007, s. 1.

⁴ EUT L 261 av 6.8.2004, s. 64.

⁵ EUT C 268 av 23.10.2008, s. 1.

⁶ EUT C 16 E av 22.1.2010, s. 57.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innleggelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

sjonstjenester som gir tilgang til nøyaktige miljø- og sikkerhetsdata og -opplysninger og er tilpasset brukernes behov. Slik bør GMES kunne fremme en bedre utnytting av industriens potensial når det gjelder nyskaping, forskning og teknologisk utvikling innenfor jordobservasjon. GMES bør blant annet være et viktig redskap til støtte for biologisk mangfold, forvaltning av økosystemer og begrenning av og tilpasning til klimaendringer.

- 6) For å nå målet med GMES på en bærekraftig måte er det nødvendig å samordne de forskjellige GMES-partners virksomhet og å utvikle, opprette og drive en tjeneste- og observasjonskapasitet som dekker brukernes behov, uten at det berører relevante nasjonale og europeiske begrensninger knyttet til sikkerhet.
- 7) I den forbindelse bør en komité bistå Kommissjonen med å samordne bidragene til GMES fra Unionen, medlemsstatene og mellomstatlige organer, sikre at eksisterende kapasitet utnyttes på best mulig måte og identifisere mangler som må håndteres på unionsplan. Komiteen bør også bistå Kommissjonen med å overvåke den ensartede gjennomføringen av GMES. Den bør overvåke den politiske utviklingen og gjøre det mulig å utveksle god praksis innenfor GMES.
- 8) Kommissjonen bør med bistand fra komiteen ha ansvaret for gjennomføringen av GMES' sikkerhetspolitikk. For dette formål bør det opprettes en særskilt enhet innenfor komiteen («Sikkerhetsorganet»).
- 9) GMES bør være brukerstyrt, noe som krever at brukerne deltar fortløpende og på en effektiv måte, særlig når kravene til tjenesten skal fastsettes og godkjennes. For å øke verdien av GMES for brukerne bør de aktivt oppfordres til å medvirke gjennom regelmessige samråd med sluttbrukere i den offentlige og private sektor. Det bør også opprettes et særskilt organ («brukerforumet») for å gjøre det lettere å fastslå brukernes krav, kontrollere at tjenestene er forenlige og samordne GMES med dets brukere i den offentlige sektor.
- 10) For å utforme en ramme som sikrer full og åpen tilgang til informasjon framstilt gjennom GMES-tjenestene og data innsamlet gjennom GMES-infrastrukturen, samtidig som det nødvendige vern av denne informasjonen og disse dataene ivaretas, bør Kommissjonen gis myndighet til å vedta delegerte

rettsakter i samsvar med artikkel 290 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) når det gjelder registrerings- og lisensvilkår for GMESbrukere og når det gjelder kriterier for begrenning av tilgangen til GMESdata og informasjon, samtidig som det tas hensyn til data- og informasjonspolitikken til leverandørene av nødvendige data til GMES, og uten at det berører nasjonale regler og framgangsmåter for rominfrastruktur og infrastruktur på stedet under nasjonal kontroll. Det er særlig viktig at Kommissjonen gjennomfører egnede samråd i forbindelse med det forberedende arbeidet, herunder på ekspertnivå.

- 11) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføring av denne forordning og de delegerte rettsaktene som vedtas på grunnlag av denne forordning, bør Kommissjonen gis gjennomføringsmyndighet til, på grunnlag av de vilkår og kriterier som er fastsatt i de delegerte rettsaktene, å vedta særlige tiltak for å begrense tilgangen til informasjon framstilt gjennom GMES-tjenestene og data innsamlet gjennom GMESinfrastrukturen, herunder enkelttiltak der det bør tas hensyn til denne informasjonens og disse dataenes følsomhet. Kommissjonen bør også gis gjennomføringsmyndighet til å samordne frivillige bidrag fra medlemsstatene og mulige synergivirkninger med relevante initiativer som tas på nasjonalt plan, av Unionen eller internasjonalt, fastsette den høyeste samfinansieringsandel for bidrag, treffe tiltak med tekniske krav for å sikre kontrollen med og integriteten til systemet innenfor romkomponentprogrammet i GMES og kontrollere tilgangen til og håndteringen av teknologi som skal ivareta sikkerheten til romkomponentprogrammet i GMES, samt vedta GMES' årlige arbeidsprogram.

I henhold til artikkel 291 i TEUV skal allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll av Kommissjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet fastsettes på forhånd ved en forordning vedtatt etter den ordinære regelverksprosessen. I påvente av at den nye forordningen vedtas, får rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommissjonen⁷ fortsatt anvendelse, med unntak av

⁷ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

- framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll, som ikke får anvendelse.
- 12) Ettersom GMES bygger på partnerskap mellom Unionen, ESA og medlemsstatene, bør Kommisjonen bestrebe seg på å fortsette den dialogen som nylig ble innledet med ESA og de medlemsstatene som eier relevant rominfrastruktur.
  - 13) GMES-tjenester er nødvendige for å fremme kontinuerlig bruk av informasjonskildene i den private sektor, noe som vil gjøre det lettere for tjenestetilbyderne, mange av dem små og mellomstore bedrifter (SME), å oppnå nyskaping og dermed skape merverdi.
  - 14) GMES omfatter både utviklingsvirksomhet og praktisk drift. Når det gjelder driften, støttet Rområdet i sin tredje samling retningslinjer som ble vedtatt på Rområdets møte 28. november 2005, en trinnvis gjennomføring av GMES på grunnlag av klare prioriteringer, som begynner med utviklingen av tre forsøktjenester innenfor beredskapstjeneste, land- og havovervåking.
  - 15) De første operative tjenestene innenfor beredskap og landovervåking ble finansiert som forberedende tiltak i samsvar med artikkel 49 nr. 6 bokstav b) i rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 av 25. juni 2002 om finansreglementet som får anvendelse på de europeiske fellesskaps alminnelige budsjett⁸ (finansreglementet).
  - 16) I tillegg til den utviklingsvirksomheten som finansieres innenfor temaområdet «rommet» i Det sjuende rammeprogram, er det behov for EU-innsats i tidsrommet 2011-2013 for å sikre kontinuitet med de forberedende tiltakene og for å innføre operative tjenester på mer varig grunnlag på områder der teknologien er tilstrekkelig moden, og der det er påvist utviklingspotensial for tjenester i et senere ledd.
  - 17) I sin melding av 12. november 2008 «Verdensomspennende miljø- og sikkerhetsovervåking (GMES): for en sikrere planet» beskrev Kommisjonen sin tilnærming til forvaltning og finansiering av GMES og gjorde kjent at den har til hensikt å delegere den tekniske gjennomføringen av GMES til spesialiserte organer, bl.a. ESA når det gjelder romkomponenten i GMES, på grunn av denne organisasjonens enestående stilling og sakkunnskap.
  - 18) Kommisjonen bør ved behov overlate oppgaven med å samordne den tekniske gjennomføringen GMES-tjenestene til vedkommende EU-organer eller mellomstatlige organisasjoner som Det europeiske miljøvernbyrå og Det europeiske senter for værvarsler for middels lange tidsrom.
  - 19) Operative tjenester innenfor beredskapsstyring og humanitær innsats er nødvendige for å samordne Unionens og medlemsstatenes eksisterende kapasitet og gjøre dem bedre rustet til å møte, håndtere og overvinne følgene av naturkatastrofer og menneskeskapte katastrofer som ofte også får negative miljøvirkninger. Ettersom klimaendringene kan føre til et økt antall katastrofer, vil GMES være avgjørende for å støtte tiltak for tilpasning til klimaendringene. GMES-tjenester bør derfor levere geodata til støtte for beredskap og humanitær innsats.
  - 20) Landovervåkingstjenester er viktige for overvåkingen av biologisk mangfold og økosystemer, for å støtte tiltak for begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt forvaltning av en rekke ressurser og politikkområder, som for de flestes del har sammenheng med naturmiljøet: jord, vann, landbruk, skog, energi og forsyning, bebygde områder, fritidsområder, infrastruktur og transport. Operative landovervåkingstjenester som er utviklet i samarbeid med medlemsstatene, tredjestater i Europa, partnere utenfor Europa og FN, er nødvendige både på europeisk plan og på verdensplan.
  - 21) GMES-tjenester på havmiljøområdet er viktige for å støtte en integrert europeisk kapasitet innenfor havprognoser og havovervåking og framtidig levering av vesentlige klimavariabler. De er et vesentlig element i overvåkingen av klimaendringene og av havmiljøet, og som støtte til transportpolitikken.
  - 22) Tjenester for overvåking av atmosfæren er viktige for å overvåke luftkvaliteten samt atmosfærens kjemi og sammensetning. De er også et viktig element i overvåkingen av klimaendringer og framtidig levering av vesentlige klimavariabler. Det er behov for regelmessig informasjon om atmosfærens tilstand både på regionalt plan og på verdensplan.
  - 23) Sikkerhetstjenester er en viktig del av GMES-initiativet. Europa kommer til å dra fordel av at rominfrastruktur og infrastruktur på stedet brukes til å støtte tjenester som bidrar til å håndtere utfordringene Europa

⁸ EUT L 248 av 16.9.2002, s. 1.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innleggelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

- står overfor på sikkerhetsområdet, særlig grensekontroll, havovervåking og støtte til Unionens opptreden utad.
- 24) Overvåking av klimaendringene bør gi mulighet for tilpasning til og begrensning av følgene av dem. Den bør særlig bidra til å gjøre tilgjengelig vesentlige klimavariabler, klimaanalyser og beregninger i et omfang som er nødvendig for tilpasning og begrensning og for levering av relevante tjenester.
- 25) Leveringen av operative tjenester som er finansiert innenfor rammen av denne forordning, er avhengig av tilgang til data innsamlet via rominfrastruktur og via luft-, hav- og jordbaserte anlegg («infrastruktur på stedet») og overvåkingsprogrammer. Det bør derfor i fullt samsvar med nærhetsprinsippet og forholdsmessighetsprinsippet sikres tilgang til de nødvendige dataene, og om nødvendig kan datainnsamling på stedet som utfyller nåværende unionsvirksomhet og nasjonal virksomhet, støttes. Det må sikres kontinuerlig tilgang til den observasjonsinfrastruktur som trengs på stedet og i rommet, herunder den rominfrastruktur som er spesielt utviklet for GMES innenfor rammen av ESAs romkomponentprogram i GMES (GMES-satellittoppdragene). Den første driftsfasen for de første GMES-satellittsystemene bør begynne i 2012.
- 26) Kommisjonen bør sikre at forsknings- og utviklingsvirksomhet knyttet til GMES innenfor Det sjuende rammeprogram, Unionens bidrag til GMES i den første driftsfasen, GMES-partnernes virksomhet og allerede eksisterende strukturer som f.eks. de europeiske datasentrene utfyller hverandre.
- 27) GMES' første driftsfase bør gjennomføres i samsvar med Unionens øvrige relevante politikk, virkemidler og tiltak, særlig med hensyn til miljø, sikkerhet, konkurransevne og nyskaping, utjevning, forskning, transport, konkurranse og internasjonalt samarbeid, programmet om det verdensomspennende satellittnavigasjonssystemet (GNSS) og vern av personopplysninger. GMES-data bør også være forenlige med medlemsstatenes geografiske referansedata og støtte utviklingen av infrastruktur for geografisk informasjon i Unionen i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF av 14. mars 2007 om opprettelse av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskap (INSPIRE)⁹. GMES bør også utfylle det felles miljøinformasjonssystemet (SEIS) og Unionens virksomhet på beredskapsområdet.
- 28) GMES og dets første driftsfase bør betraktes som et europeisk bidrag til oppbygging av det verdensomspennende system av jordobservasjonssystemer (GEOSS), som er utviklet innenfor gruppen for jordobservasjon (GEO).
- 29) Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og rammeavtalene med søkerstater og mulige søkerstater inneholder bestemmelser om disse statenes deltaking i Unionens programmer. Det bør åpnes for deltaking for andre tredjestater og internasjonale organisasjoner ved inngåelse av avtaler om dette.
- 30) I denne beslutning fastsettes det for hele GMES' første driftsfase en finansiell ramme på 107 millioner euro som utgjør det viktigste referansegrunnlaget for budsjettmyndigheten ved den årlige budsjettbehandlingen, som definert i nr. 37 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 17. mai 2006 mellom Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om budsjett disiplin og forbedring av den årlige budsjettbehandlingen¹⁰. Det forventes at denne finansielle rammen vil bli utfylt med et beløp på 209 millioner euro fra temaområdet «rommet» i Det sjuende rammeprogram til forskningstiltak i forbindelse med GMES' første driftsfase, som bør forvaltes i samsvar med gjeldende regler og framgangsmåter for beslutningstaking i Det sjuende rammeprogram. Disse to finansieringskildene bør forvaltes på en samordnet måte for å sikre jevn framgang i gjennomføringen av GMES.
- 31) Denne finansielle rammen er forenlig med den øvre grensen for underposisjon 1a i den flerårige finansielle rammen for 2007-2013, men den margin som gjenstår i underposisjon 1a for 2011-2013 er svært liten. Det bør understrekes at det årlige beløpet vil bli fastsatt ved den årlige budsjettbehandlingen i samsvar med nr. 37 i den tverrinstitusjonelle avtalen.
- 32) Finansieringen bør om mulig økes ytterligere slik at romkomponenten kan tildeles forpliktelsesbevilgninger innenfor den nåværende flerårige finansielle rammen. Rent konkret dreier det seg da om driften av GMES-satellittenes Aserie, igangsettelse av

⁹ EUT L 108 av 25.4.2007, s. 1.

¹⁰ EUT C 139 av 14.6.2006, s. 1.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

- Bserien og anskaffelse av viktige deler til Cserien.
- 33) Derfor bør Kommisjonen i forbindelse med vurderingen midtveis av den nåværende flerårige rammen, og innen utgangen av 2010, undersøke muligheten for ytterligere finansiell støtte til GMES innenfor Unionens samlede budsjett i løpet av den flerårige finansielle rammen for 2007-2013.
- 34) En tildeling av eventuell ytterligere finansiell støtte til denne forordnings formål utover de 107 millioner euro som allerede er tildelt, bør ses i sammenheng med diskusjonene om den europeiske rompolitikks framtid, særlig innkjøp og forvaltning.
- 35) Kommisjonen bør i første halvår 2011 dessuten framlegge en langsiktig finansieringsstrategi for framtidige flerårige finansielle rammer, uten at dette berører utfallet av forhandlingene om den flerårige finansielle rammen for 2014-2020.
- 36) Kommisjonen bør i forbindelse med den økonomiske planleggingen sikre at datakontinuiteten opprettholdes både under og etter avslutningen av GMES' første driftsfase (2011-2013), og at tjenestene kan benyttes uavbrutt og uten begrensninger.
- 37) I henhold til finansreglementet bør medlemsstatene, tredjestater og internasjonale organisasjoner kunne bidra til programmene på grunnlag av egnede avtaler.
- 38) GMES-informasjonen bør være åpent og fullt tilgjengelig uten at det berører relevante sikkerhetsbegrensninger eller den datapolitikk som gjelder i medlemsstatene og i andre organisasjoner som bidrar med data og informasjon til GMES. Dette er nødvendig for å fremme bruk og spredning av jordobservasjonsdata og informasjon i samsvar med prinsippene for SEIS, INSPIRE og GEOSS. Ved full og åpen tilgang til data bør det også tas hensyn til gjeldende regler for forretningsdata, og sterkere jordobservasjonsmarkeder i Europa bør fremmes, særlig tjenester i senere ledd, for å fremme vekst og sysselsetting.
- 39) I henhold til kommisjonsmeldingen av 28. oktober 2009 «Verdensomspennende miljø- og sikkerhetsovervåking (GMES): utfordringer og neste etappe for romkomponenten» bør det være en strategi for full og åpen tilgang til data fra GMES-satellittene gjennom en ordning med kostnadsfrie lisenser og direktekoplet tilgang, som er underlagt visse sikkerhetshensyn. Målet med dette er å oppnå størst mulige fordeler ved at data fra satellittene brukes i så mange anvendelser som mulig, og å stimulere til at sluttbrukerne i større grad skal kunne bruke informasjon som bygger på jordobservasjonsdata.
- 40) De tiltak som finansieres ved denne forordning, bør overvåkes og vurderes slik at det kan foretas justeringer.
- 41) Det bør også treffes egnede tiltak for å hindre uregelmessigheter og bedrageri samt nødvendige tiltak for å inndrive midler som er tapt, urettmessig utbetalt eller brukt på feil måte, i samsvar med rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 av 18. desember 1995 om beskyttelse av De europeiske fellesskaps økonomiske interesser¹¹ og rådsforordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 av 11 november 1996 om kontroll og inspeksjon på stedet som foretas av Kommisjonen for å verne De europeiske fellesskaps økonomiske interesser mot bedrageri og andre uregelmessigheter¹² samt europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/1999 av 25. mai 1999 om undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF)¹³.
- 42) Ettersom målet for denne forordning, som er å opprette GMES-programmet samt dets første driftsfase, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene ettersom GMES' første driftsfase også kommer til å omfatte en felleseuropeisk kapasitet og være avhengig av et samordnet tilbud av tjenester i alle medlemsstatene som må samordnes på unionsplan, og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette mål, særlig når det gjelder Kommisjonens rolle som koordinator av nasjonal virksomhet –

VEDTATT DENNE FORORDNING:

¹¹ EFT L 312 av 23.12.1995, s. 1.

¹² EFT L 292 av 15.11.1996, s. 2.

¹³ EFT L 136 av 31.5.1999, s. 1.

Artikkel 1

Formål

Ved denne forordning opprettes det europeiske jordovervåkingsprogrammet kalt GMES samt regler for gjennomføringen av dets første driftsfase i tidsrommet 2011-2013.

Artikkel 2

Virkeområdet for GMES

1. GMES-programmet skal bygge på forskningsvirksomhet som utføres i henhold til europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1982/2006/EF av 18. desember 2006 om Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007-2013)¹⁴, og ESAs romkomponentprogram i GMES.
2. GMES-programmet omfatter:
  - a) en tjenestekomponent som sikrer tilgang til opplysninger til støtte for følgende områder:
    - overvåking av atmosfæren,
    - overvåking av klimaendringer til støtte for tilpasnings- og begrensingsstrategier,
    - beredskapsstyring,
    - landovervåking,
    - overvåking av havmiljøet,
    - sikkerhet,
  - b) en romkomponent som sikrer bærekraftige rombaserte observasjoner for de tjenestekomponentene som er omhandlet i bokstav a),
  - c) en komponent på stedet som sikrer observasjoner via luft-, hav- og jordbaserte anlegg for de tjenestekomponentene som er omhandlet i bokstav a).

Artikkel 3

GMES-programmets første driftsfase (2011-2013)

1. GMES' første driftsfase skal strekke seg over tidsrommet 2011–2013 og kan omfatte driftstiltak på følgende områder:
  1. de tjenestekomponentene som er omhandlet i artikkel 2 nr. 2 bokstav a),
  2. støtte til brukernes anvendelse av tjenestene,
  3. datatilgang,
  4. støtte til datainnsamling på stedet,

5. romkomponenten i GMES.
2. Målene for de driftstiltakene som er omhandlet i nr. 1, er beskrevet i vedlegget.

Artikkel 4

Organisasjon

1. Kommisjonen skal sørge for at GMES-programmet samordnes med virksomhet på nasjonalt plan, unionsplan og internasjonalt plan, særlig GEOSS. Gjennomføringen og driften av GMES skal bygge på partnerskap mellom Unionen og medlemsstatene i samsvar med deres gjeldende regler og framgangsmåter. Medlemsstatenes frivillige bidrag og mulige synergivirkninger med relevante initiativer som tas på nasjonalt plan, av Unionen eller internasjonalt, skal samordnes etter framgangsmåten med rådgivende komité i artikkel 16 nr. 5.
2. Kommisjonen skal forvalte de midlene som tildeles virksomhet i henhold til denne forordning, i samsvar med finansreglementet og etter framgangsmåten med forvaltningskomité i artikkel 16 nr. 4. Den skal sørge for komplementaritet og sammenheng mellom GMES-programmet og Unionens øvrige politikk, virkemidler og initiativer, særlig når det gjelder miljø, sikkerhet, konkurranseevne og nyskaping, utjevning, forskning (særlig virksomhet innenfor Det sjuende rammeprogram som er knyttet til GMES, uten at det berører beslutning nr. 1982/2006/EF), transport og konkurranse, internasjonalt samarbeid, de europeiske GNSSprogrammene, vern av personopplysninger og gjeldende immaterialrettigheter, direktiv 2007/2/EF, det felles miljøinformasjonssystem (SEIS) og Unionens virksomhet på beredskapsområdet.
3. Ettersom GMES er et brukerstyrt program, skal Kommisjonen sørge for at tjenestenes spesifikasjoner svarer til brukernes behov. Derfor skal den innføre en åpen ordning som innebærer regelmessig medvirkning fra og samråd med brukerne, slik at brukerkravene kan fastsettes på unionsplan og på nasjonalt plan. Kommisjonen skal sikre samordning med relevante brukere i den offentlige sektor i medlemsstatene, tredjestater og internasjonale organisasjoner. Kommisjonen skal fastsette kravene til tjenestedata på egenhånd etter samråd med brukerforumet.

¹⁴ EUT L 412 av 30.12.2006, s. 1.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

4. Den tekniske samordningen og gjennomføringen av romkomponenten i GMES skal delegeres til ESA, som ved behov støtter seg på Den europeiske organisasjon for utnyttning av meteorologiske satellitter (EUMETSAT).
5. Kommisjonen skal ved behov overlate samordningen av den tekniske gjennomføringen av GMES-tjenestene til vedkommende EU-organer eller mellomstatlige organisasjoner.
2. Når Unionen yter finansiering, skal det sikres virkelig konkurranse, åpenhet og likebehandling. Når det er begrunnet, kan unionstilskudd gis i særlige former, herunder i form av partnerskapsrammeavtaler eller samfinansiering av driftstilskudd eller tilskudd til tiltak. Driftstilskudd til organer som arbeider for å nå mål av allmenn europeisk interesse, er ikke omfattet av finansreglementets bestemmelser om degresjon. Ved tilskudd skal den høyeste samfinansieringsandel fastsettes etter framgangsmåten med forvaltningskomité i artikkel 16 nr. 4.

Artikkel 5

Levering av tjenester

1. Kommisjonen skal treffe egnede tiltak for å sikre effektiv konkurranse ved levering av GMES-tjenester og for å fremme deltaking fra små og mellomstore bedrifter. Kommisjonen skal fremme utnyttningen av resultatene av GMES-tjenestene for å utvikle tjenestene i senere ledd.
2. Leveringen av GMES-tjenester skal ved behov desentraliseres for at eksisterende fortegnelser og kapasitet med hensyn til romdata, data på stedet og referansedata i medlemsstatene skal kunne samordnes på europeisk plan, og på den måten unngå overlapping. Innsamling av nye data som overlapper eksisterende kilder, skal unngås, med mindre det er teknisk umulig eller for kostbart å bruke eksisterende datasett eller datasett som kan oppgraderes.
3. Kommisjonen kan, idet det tas hensyn til uttalelsen fra brukerforumet, fastsette eller godkjenne egnede framgangsmåter for sertifisering av dataproduksjonen innenfor rammen av GMES-programmet. Disse framgangsmåtene skal være åpne og skal kunne kontrolleres og revideres for å sikre gyldighet, sporbarhet og dataintegritet for brukerne. Kommisjonen skal i sine avtaler med GMES-tjenesteleverandører sikre at disse framgangsmåtene gjennomføres.
4. Kommisjonen skal årlig avgi rapport om de resultatene som er oppnådd ved anvendelsen av denne artikkel.

Artikkel 6

Former for EU-finansiering

1. EU-finansiering kan skje på følgende måter:
  - a) delegeringsavtaler,
  - b) tilskudd,
  - c) avtaler om offentlige innkjøp.

3. Kommisjonen skal avgi rapport om tildelingen av unionsfinansiering til hver av de formene for virksomhet som er omhandlet i artikkel 3 nr. 1, og om framgangsmåten for vurdering og resultatene av anbudsinnbydelser og av de avtalene som er inngått på grunnlag av denne artikkel etter tildelingen av kontrakter.

Artikkel 7

Tredjestaters deltaking

Følgende stater kan delta i driftstiltakene som er nevnt i artikkel 3:

1. EFTA-stater som er avtaleparter i EØS-avtalen i samsvar med vilkårene fastsatt i EØS-avtalen.
2. Søkerstater og mulige søkerstater som deltar i stabiliserings- og assosieringsprosessen på grunnlag av rammeavtaler eller en protokoll til en assosieringsavtale om de allmenne prinsippene for disse statenes deltaking i unionsprogrammer, som er inngått med disse statene.
3. Det sveitsiske edsforbund, andre tredjestater som ikke er nevnt i nr. 1 og 2, og internasjonale organisasjoner, i samsvar med avtaler som Unionen har inngått med slike stater eller internasjonale organisasjoner i henhold til artikkel 218 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte, og som skal inneholde vilkårene og nærmere bestemmelser om deres deltaking.

Artikkel 8

Finansiering

1. Den finansielle rammen for de driftstiltakene som er omhandlet i artikkel 3 nr. 1, skal være 107 millioner euro.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innleggelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

2. Bevilgningene skal godkjennes årlig av budsjettmyndigheten innenfor den flerårige finansielle rammen.
3. Tredjestater eller internasjonale organisasjoner kan også bidra med ytterligere finansiering til GMES-programmet.

Den ytterligere finansiering som er nevnt i første ledd, skal behandles som inntekter avsatt til et bestemt formål i henhold til artikkel 18 i finansreglementet.

Artikkel 9

Data- og informasjonspolitikken innenfor rammen av GMES

1. Data- og informasjonspolitikken for de tiltak som finansieres innenfor GMES-programmet, skal ha følgende mål:
  - a) fremme bruk og spredning av GMES-informasjon og -data,
  - b) sikre full og åpen tilgang til informasjon framstilt gjennom GMES-tjenestene og data innsamlet gjennom GMES-infrastrukturen, med forbehold for relevante internasjonale avtaler, sikkerhetsbegrensninger og lisensvilkår, herunder registrering og godkjenning av brukerlisenser,
  - c) styrke jordobservasjonsmarkedene i Europa, særlig når det gjelder tjenester i senere ledd, for å fremme vekst og sysselsetting,
  - d) bidra til et bærekraftig og kontinuerlig tilbud av GMES-data og -informasjon,
  - e) støtte europeiske forsknings, teknologi- og nyskapingmiljøer.
2. For å utforme en ramme som skal sikre at målet for informasjons- og datapolitikken innenfor GMES nevnt i nr. 1 bokstav b) kan nås, og samtidig tilby det nødvendige vern av informasjon framstilt gjennom GMES-tjenestene og data innsamlet gjennom GMES-infrastrukturen, kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i henhold til nr. 10 og på de vilkår som er angitt i artikkel 11 og 12, treffe følgende tiltak, samtidig som det tas hensyn til data- og informasjonspolitikken til leverandørene av nødvendige data til GMES, og uten at det berører nasjonale regler og framgangsmåter for rominfrastruktur og infrastruktur på stedet under nasjonal kontroll:
  - a) tiltak for å fastsette registrerings- og lisensvilkårene for GMES-brukere,

- b) tiltak for å fastsette kriteriene for begrenning av tilgangen til informasjon framstilt gjennom GMES-tjenestene og data innsamlet gjennom GMES-infrastrukturen.

Artikkel 10

Utøvelse av delegert myndighet

1. Kommisjonen gis myndighet til å vedta de delegerte rettsakter som er omhandlet i artikkel 9 nr. 2, inntil 31. desember 2013.
2. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet.
3. Myndigheten til å vedta en delegert rettsakt gis Kommisjonen i henhold til vilkårene fastsatt i artikkel 11 og 12.

Artikkel 11

Tilbakekalling av delegert myndighet

1. Den delegerte myndighet nevnt i artikkel 9 nr. 2 kan til enhver tid tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet.
2. Den institusjonen som har innledet en intern framgangsmåte for å beslutte om den delegerte myndigheten skal tilbakekalles, skal bestrebe seg på å underrette den andre institusjonen og Kommisjonen i rimelig tid før den endelige beslutningen tas, og samtidig angi hvilken delegert myndighet som vil kunne bli tilbakekalt, samt mulige grunner til dette.
3. Beslutningen om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndighet som angis i beslutningen, opphører. Beslutningen trer i kraft umiddelbart eller på et senere angitt tidspunkt. Den berører ikke gyldigheten av de delegerte rettsaktene som allerede er i kraft. Den skal kunngjøres i Den europeiske unions tidende.

Artikkel 12

Innsigelser mot delegerte rettsakter

1. Europaparlamentet eller Rådet kan gjøre innsigelser mot en delegert rettsakt innen en frist på to måneder fra underretningen. På initiativ fra Europaparlamentet og Rådet skal dette tidsrommet forlenges med to måneder.
2. Dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelser mot den delegerte rettsakten innen utløpet av denne frist

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

ten, skal den kunngjøres i *Den europeiske unions tidende* og tre i kraft på det tidspunkt som angis der.

Den delegerte rettsakten kan kunngjøres i *Den europeiske unions tidende* og tre i kraft før denne fristen utløper dersom både Europaparlamentet og Rådet har underrettet Kommisjonen om at de ikke vil gjøre innsigelser.

3. Dersom Europaparlamentet eller Rådet gjør innsigelser mot den delegerte rettsakten, skal den ikke tre i kraft. Den institusjonen som gjør innvendinger, skal begrunne innvendingene mot den delegerte rettsakten.

Artikkel 13

Gjennomføringstiltak for data- og informasjonspolitikken og for forvaltningen av GMES-komponentenes og GMES-informasjonens sikkerhet

1. På grunnlag av de kriterier som er omhandlet i artikkel 9 nr. 2 bokstav b), skal Kommisjonen vedta særlige tiltak etter framgangsmåten med forskriftskomite i artikkel 16 nr. 3 for å begrense tilgangen til informasjon framstilt gjennom GMES-tjenester og data innsamlet gjennom GMES-infrastrukturen.
2. Kommisjonen skal sørge for den overordnede samordningen av GMES-komponentenes og GMES-tjenestenes sikkerhet, idet det tas hensyn til behovet for tilsyn med og integrering av sikkerhetskravene for alle dets elementer, uten at det berører nasjonale regler og framgangsmåter for rominfrastruktur og infrastruktur på stedet under nasjonal kontroll. Kommisjonen skal særlig vedta tiltak etter framgangsmåten med forskriftskomite i artikkel 16 nr. 3 med tekniske krav for å sikre kontrollen med og integriteten til systemet innenfor romkomponentprogrammet i GMES og kontrollere tilgangen til og håndteringen av teknologi som skal ivareta sikkerheten til romkomponentprogrammet i GMES.

Artikkel 14

Overvåking og vurdering

1. Kommisjonen skal overvåke og vurdere gjennomføringen av driftstiltakene omhandlet i artikkel 3 nr. 1.
2. Kommisjonen skal framlegge for Europaparlamentet, Rådet, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og Regionkomiteen

en foreløpig vurderingsrapport innen 31. desember 2012 og etterfølgende vurderingsrapport innen 31. desember 2015.

Artikkel 15

Gjennomføringstiltak

1. Kommisjonen skal vedta det årlige arbeidsprogrammet i henhold til artikkel 110 i finansreglementet og artikkel 90 og 166 i kommisjonsforordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 av 23. desember 2002 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 1605/2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett¹⁵, etter framgangsmåten med forvaltningskomité i artikkel 16 nr. 4 i denne forordning.
2. Bevilgningene til GMES-programmet kan også dekke utgifter til forberedelses-, overvåkings-, kontroll- og revisjonsvirksomhet som kreves umiddelbart for forvaltning av GMES-programmet og for at programmets mål skal nås, særlig undersøkelser, møter, informasjonstiltak og publikasjoner samt alle andre utgifter til teknisk og administrativ bistand som Kommisjonen har i forbindelse med forvaltningen av GMES-programmet.

Artikkel 16

GMES-komiteen

1. Kommisjonen skal bistås av en komité («GMES-komiteen»).
2. GMES-komiteen kan møtes i særskilte enheter for å behandle konkrete spørsmål, særlig i forbindelse med sikkerhet («Sikkerhetsorganet»).
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være to måneder.
4. Når det vises til dette nummer, får artikkel 4 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
Tidsrommet fastsatt i artikkel 4 nr. 3 i beslutning 1999/468/EF skal være to måneder.

¹⁵ EUT L 357 av 31.12.2002, s. 1.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

5. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 17

Brukerforum

1. Det opprettes et særskilt organ, brukerforumet. Det skal bistå Kommissjonen med råd om fastsettelse og godkjenning av brukerkrav og om samordningen av GMES-programmet med dets brukere i den offentlige sektor.
2. Brukerforumet skal ledes av Kommissjonen. Det skal bestå av GMES-brukere fra den offentlige sektor, som utpekes av medlemsstatene.
3. Kommissjonen skal ivareta brukerforumets sekretariat.
4. Brukerforumet fastsetter sin forretningsorden.
5. GMES-komiteen skal holdes fullt underrettet om de rådene som brukerforumet gir om gjennomføringen av GMES-programmet.

Artikkel 18

Vern av Unionens økonomiske interesser

1. Ved gjennomføring av tiltak som finansieres i henhold til denne forordning, skal Kommissjonen sikre vern av Unionens økonomiske interesser gjennom forebyggende tiltak mot bedrageri, korrupsjon og annen ulovlig virksomhet, gjennom effektiv kontroll og inndrivelse av beløp som er urettmessig utbetalt, og dersom det oppdages uregelmessigheter, gjennom sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende, i samsvar med forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95, forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og forordning (EF) nr. 1073/1999.
2. Når det gjelder unionstiltak som finansieres i henhold til denne forordning, menes med «uregelmessighet» nevnt i artikkel 1 nr. 2 i forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 enhver overtredelse av en bestemmelse i unionsretten eller ethvert brudd på en avtaleforpliktelse som følge av en markedsdeltakers handling eller unnlattelse, som skader eller vil kunne skade Den europeiske unions alminnelige budsjett som følge av en urettmessig utgiftspost.

3. Avtaler som følger av denne forordning, herunder avtaler som inngås med tredjestater og internasjonale organisasjoner, skal inneholde bestemmelser om tilsyn og finansiell kontroll som skal gjennomføres av Kommissjonen eller en representant som har fått fullmakt fra Kommissjonen, og om revisjon som utføres av Revisjonsretten, om nødvendig på stedet.

Artikkel 19

Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i Den europeiske unions tidende.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 22. september 2010.

For Europaparlamentet

For Rådet

J. BUZEK

O. CHASTEL

President

Formann

Vedlegg

Mål for GMES' første driftsfase (2011–2013)

De driftstiltakene som er omhandlet i artikkel 3 nr. 1, skal bidra til å nå følgende mål:

1. Beredskapstjenester som bygger på eksisterende virksomhet i Europa, skal sikre at jordobservasjonsdata og avledede produkter gjøres tilgjengelig for aktører innenfor beredskap på internasjonalt, europeisk, nasjonalt og regionalt plan i forbindelse med forskjellige typer katastrofer, herunder meteorologiske farer (bl.a. stormer, branner og oversvømmelser), geofysiske farer (bl.a. jordskjelv, tsunamier, vulkanutbrudd og jordskred), katastrofer som er forårsaket av mennesker forsettlig eller utilsiktet samt humanitære katastrofer. Ettersom klimaendringene kan føre til et økt antall katastrofer, vil GMES-beredskap være avgjørende for å støtte tiltak for tilpasning til klimaendringene på dette området som en del av forebyggende virksomhet, beredskap, katastrofeinnsats og gjenoppbyggingstiltak i Europa.
2. Landovervåkingstjenester skal sikre at jordobservasjonsdata og avledede produkter gjøres tilgjengelig for europeiske, nasjonale,

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES)

- regionale og internasjonale myndigheter med ansvar for miljøovervåking både på verdensplan og på lokalt plan av biologisk mangfold, jord, vann, skog og nasjonale ressurser samt den generelle gjennomføringen av miljøpolitikk, innsamling av geografisk informasjon, landbruk, energi, byplanlegging, infrastruktur og transport. Landovervåkingstjenestene skal omfatte overvåking av klimaendringsvariabler.
3. Overvåking av havmiljøet skal gi informasjon om den fysiske tilstanden til havet og økosystemene i havet både i verdenshav og i regionale europeiske områder. GMES' havovervåkingstjenester omfatter anvendelsesområder som sjøsikkerhet, havmiljøet og kystdistrikter, ressurser i havet samt sesongbestemte værvarsler og klimaovervåking.
  4. Tjenester for overvåking av miljøet i atmosfæren skal sikre overvåking av luftkvaliteten på europeisk plan og av atmosfærens kjemiske sammensetning på verdensplan. Disse tjenestene skal særlig gi informasjon om luftkvalitetsovervåkingssystemer på lokalt og nasjonalt plan og bør bidra til overvåking av klimavariabler knyttet til atmosfærens kjemi.
  5. Sikkerhetstjenestene skal gi nyttig informasjon til støtte for arbeidet med de utfordringene Europa står overfor på sikkerhetsområdet, særlig grensekontroll, havovervåking og støtte til Unionens opptreden utad.
  6. Overvåking av klimaendringene skal gi mulighet for tilpasning til og begrensning av følgene av dem. Den bør særlig bidra til å gjøre tilgjengelig vesentlige klimavariabler, klimaanalyser og beregninger i et omfang som er nødvendig for tilpasning og begrensning og for levering av relevante tjenester.
  7. Støtte til brukernes anvendelse av tjenestene skal omfatte innføring av tekniske grensesnitt som er tilpasset særskilte brukermiljøer, opplæring, kommunikasjon og utvikling av tjenester i senere ledd.
  8. Datatilgang skal sikre at jordobservasjonsdata fra en rekke ulike europeiske tjenester og andre typer observasjonsinfrastruktur samles inn og gjøres tilgjengelig med sikte på å nå målene for GMES.
  9. Komponentene på stedet skal sikre samordning av datainnsamling på stedet og datatilgang på stedet for GMES-tjenester.
  10. GMES' første driftsfase skal sikre driften og utviklingen av romkomponenten i GMES, som består av rombasert infrastruktur for jordobservasjon og har som oppgave å observere jordens ulike delsystemer (herunder land, atmosfære og hav). GMES' første driftsfase skal bygge videre på eksisterende og planlagt europeisk rominfrastruktur og rominfrastruktur utviklet innenfor romkomponentprogrammet i GMES.
-
-

Tykk: AS O. Fredt. Arnesen. Oktober 2012

241491